

Prefață

Cartea de față nu este una de memorii și nici de însemnări zilnice, ci mai mult decât atât. Memoriile sunt scrise după trecerea unui număr de ani de la evenimentele relatate, când autorul cunoaște evoluțiile ulterioare și poate să se prezinte ca un personaj care a acționat în sensul acestora, etalându-și meritele și ocolind cu grijă eșecurile. Însemnările zilnice au calitatea de a fi fost scrise „la cald”, când evenimentele erau în desfășurare, astfel că putem afla cum a procedat în mod concret autorul într-o situație dată. Dar și în acest caz, memorialistul are grijă să se prezinte într-o lumină favorabilă, evitând să scrie despre propriile sale greșeli.

În cartea de față este vorba despre relatările lui Hitler, făcute în fața unor apropiați de-ai săi, în perioada iulie 1941–martie 1942, de regulă la sfârșitul zilei. Discuțiile, de fapt monologurile – pentru că rareori Hitler era întrerupt de vreun interlocutor –, au fost consemnate de doi secretari angajați de Martin Bormann să ia notițe. Din prezentarea lui François Delpla rezultă că Hitler nu a văzut textul și nu l-a revizuit, astfel că cititorul are în față o formă aflată „în lucru”, ceea ce înseamnă că este foarte aproape de forma originală, exprimând ideile și gândurile lui Hitler (nu știm cât de mult a intervenit Bormann).

Deși Hitler își propunea ca într-o discuție să abordeze un subiect anume, pe parcursul „monologului” a deviat adesea, referindu-se la aspecte diverse, dar cu atât mai interesante cu cât

reflectă modul cum el înțelegea să se raporteze la problemele vieții personale, ale societății din timpul său și ale viitorului.

O sistematizare a acestor relatări este necesară, pentru descifrarea modului în care a gândit și acționat acest individ care a influențat puternic istoria Germaniei, a Europei și chiar a lumii timp de 12 ani (1933–1945).

În mai multe seri a evocat copilăria sa, plină de lipsuri și greutăți, precum și anii de școală, mărturisind că n-a fost „un elev excepțional”. A cunoscut puține succese și multe înfrângeri, după care a urmat efortul de a-și asigura existența prin mijloace proprii.

Intrarea în armată și Primul Război Mondial l-au marcat puternic. Cu toate greutățile întâmpinate, a îndrăgit cariera militară: „Ador să fiu soldat”, mărturisea el în noaptea de 24/25 iulie 1941. Înfrângerea Germaniei în Marele Război s-a datorat – în opinia sa – unor greșeli de comandament, iar Pacea de la Versailles, din 28 iunie 1919, a fost un act de răzbunare a învingătorilor, în primul rând a Franței, care au urmărit să umilească poporul german.

Profund indignat, Hitler și-a propus să lupte pentru redobândirea „măreției” germane. Cu acest gând a intrat viața publică: „Am devenit om politic împotriva voinței mele. Politica nu este pentru mine decât un mijloc către un țel”. A relatat pe larg cum a reușit să înființeze Partidul Național-Socialist și să câștige aderenți, despre piedicile puse în cale de autorități, confruntările cu acestea, viața din închisoare. După ani de zile, recunoștea: „fără acest timp din închisoare nu ar fi existat *Lupta mea* și pot spune că multe idei pe care le elaborasem până atunci mai mult intuitiv, au devenit pentru prima dată, după o matură reflecție, concepte pe deplin clare”. Este cunoscut faptul că *Lupta mea* a devenit „cartea de căpătâi” a național-socialismului și un îndreptar în activitatea lui Adolf Hitler până la sfârșitul vieții.

Tot în detenție, mărturisește Hitler, „s-a înrădăcinat acest munte de încredere în mine, de optimism și de credință”, care l-a condus spre fanatismul bine cunoscut de cititori din filmele documentare și din cărțile difuzate de-a lungul a peste șapte decenii de la moartea dictatorului german. Dar și la capacitatea excepțională de a atrage poporul german, astfel încât niciun alt lider politic până la Hitler nu a beneficiat de o asemenea popularitate.

Mărturisește că în tinerețe „am citit enorm și am tras învățăminte din lecțiile trecutului”. Dincolo de imaginea unui ins troglodit, rudimentar, propagată după înfrângerea Germaniei în 1945, din cartea de față se poate lesne constata că Hitler i-a citit pe Goethe, Schiller, Shakespeare, cunoștea filosofia lui Schopenhauer și Nietzsche, asculta muzică de Wagner, Mozart, Beethoven, Brahms, era un cunoscător în domenii precum arhitectura, construcțiile, geologia etc.

Dintre oamenii politici, îi admira pe Frederic cel Mare, Otto von Bismarck, Carol cel Mare, dar și pe Napoleon Bonaparte. Din cărțile de istorie a desprins concluzia că „Imperiul Roman mondial a fost singura construcție politică mare cu adevărat”. Vina pentru căderea acestui imperiu o pune pe seama creștinismului: „Lovitura cea mai puternică care s-a abătut asupra omenirii a fost apariția creștinismului”.

A făcut și unele mărturisiri personale. De exemplu, de ce nu s-a însurat – „nu m-am căsătorit; ar fi fost o catastrofă!” deoarece nu ar fi avut răgazul necesar pentru a sta lângă soție, de aceea „este mai bine să ai o prietenă”; cum a devenit vegetarian – „Cât timp mâncam carne, transpiram enorm. La un miting am băut patru halbe de bere și am slăbit totuși 4,5 kg! În plus, băusem și șase sticle de apă. Când am devenit vegetarian, n-am mai avut nevoie decât de o gură de apă din când în când”.

Evident, problemele politice au cea mai mare pondere în această carte. A relatat cum a ajuns la putere, câștigând

încrederea lui Hindenburg, președintele republicii germane, pe care-l numește „Bătrânul Domn”. După alegerile parlamentare din 1932 a fost chemat de acesta, având o discuție prin care a reușit să-l cucerească: „Curând după aceea mi-a adus la cunoștință că va ține seama întotdeauna de părerea mea, atunci când va avea de luat o decizie”.

Ajuns în fruntea Reichului, a impus titlul de *führer* care „evită orice formulă sforăitoare și este foarte frumos că germanii pot spune «*Mein Führer*»”. Era convins că titulatura *der Führer* urma să fie peste zece ani o noțiune impersonală: „Nu am decât să oficializez acest titlu pentru ca acela de cancelar al Reichului să dispară”.

Foarte interesante sunt dezvăluirile asupra modului cum a luat decizii istorice. După ce a preluat puterea, în ianuarie 1933, a hotărât să sisteze plata datoriilor de război, stabilite prin Tratatul de la Versailles: „Oamenii noștri aveau o teamă copilărească să nu dobândim o faimă de rău-platnici. Părerea mea era că prestigiul Germaniei nu va crește prin faptul că ne vom executa, ci dimpotrivă, prin încetarea plăților”. I-a comunicat această decizie ambasadorului Angliei, după ce acesta și-a prezentat scrisorile de acreditare. Diplomatul a întrebat: „Vreți să spuneți prin aceasta că Germania nouă nu recunoaște angajamentele guvernelor precedente? Tratatul, da, am replicat eu, extorcarea, nu! Tot ceea ce figurează sub rubrica «Tratatul de la Versailles» este considerat de mine drept extorcare! Magnific, a spus el, am să raportez imediat guvernului meu”. Evident, ambasadorul a raportat superiorilor săi, dar această decizie, extrem de gravă, nu a generat o reacție negativă la Londra și Paris. Iar Hitler mărturisea: „Niciodată începând din acea zi Anglia și Franța nu ne-au mai cerut nici cea mai mică plată! Din partea Angliei nu aveam nicio temere, dar mi-era teamă ca francezii să nu profite de acest pretext ca să ocupe, de pildă, Mainzul”.

Atât liderii de la Paris, cât și cei de la Londra s-au mulțumit să ia act de această încălcare flagrantă a Tratatului de la Versailles.

După această experiență, Hitler s-a convins că putea merge mai departe, mizând pe lașitatea liderilor democrațiilor europene. Semnificativ este faptul că a mințit când a ocupat zona demilitarizată a Renaniei în 1936: „Dacă în locul meu în 13 martie ar fi fost altcineva, toți și-ar fi pierdut nervii! Numai încăpățânarea și îndrăzneala mea ne-au salvat. Am fost obligat să mint: dacă nu survine o destindere în 24 de ore, pun să avanseze șase divizii! Or, nu dispuneam decât de patru regimente! A doua zi, ziarele engleze scriau: «A survenit o destindere a situației!»”. Dincolo de greșeala de datare – trupele germane au intrat în Renania în 7 martie 1936 –, este de reținut faptul că „testul” i-a reușit pe deplin. La scara istoriei, martie 1936 marchează eșuarea politicii de securitate colectivă în Europa, promovată de francezul Louis Barthou și românul Nicolae Titulescu. Dacă atunci Marea Britanie și Franța ar fi ripostat, este limpede că Germania n-ar fi putut face față armatelor franceze și engleze și ar fi fost nevoită să se retragă din zona ocupată. Lașitatea liderilor de la Londra și Paris a însemnat încurajarea acțiunile cancelarului german vizând revizuirea granițelor, și de fapt anularea sistemului de la Versailles, care se afla la baza relațiilor internaționale după 1919.

Prin Acordul de la München, semnat în 30 septembrie 1938, Hitler a obținut acceptul lui Daladier (Franța), Chamberlain (Marea Britanie) și Mussolini (Italia) de a ocupa zona sudetă a Cehoslovaciei, stat independent și suveran, membru al Societății Națiunilor.

În martie 1939, Hitler a lichidat pur și simplu acest stat. El mărturisește cum a procedat cu Emil Hácha, președintele Cehoslovaciei: „Atunci, în 1939, i-am amenințat [pe cehi]: dacă la ora 6 problema nu este lămurită, aviația germană se va duce la Praga”.

Amenințarea avea și o notă „fantezistă” subliniată de Hitler: „M-aș fi făcut de râs, căci la ora respectivă era o asemenea ceață că niciun avion nu ar fi putut să se ridice în aer. Conversația cu Hácha a luat sfârșit la ora 3. S-a consultat cu guvernul lui și peste trei sferturi de oră a sosit anunțul ordinului de a nu se trage. Cehii au rămas cu arma la picior! Ordinul lui Hácha fusese redactat de oamenii mei”. Așadar, amenințarea nu se putea materializa, deoarece, din motive climaterice, avioanele germane nu ar fi putut bombarda Praga. Dar și mai importantă este dezvăluirea că „acordul” fusese scris la Berlin. Mijloacele mass-media (radio-ul și presa) de la vremea respectivă au anunțat că înțelegerea dintre cele două părți era expresia voinței libere transmise de la Praga. Deși Franța și Uniunea Sovietică aveau, încă din 1935, pacte de asistență mutuală cu Cehoslovacia, documentele semnate atunci au rămas simple „petice de hârtie”.

Opiniile lui Hitler despre oamenii politici variază în funcție de relațiile personale. Pe Mussolini îl admira: „Îmi face întotdeauna plăcere să mă întâlnesc cu Ducele. Este o mare personalitate”. O părere foarte bună avea și despre generalul (devenit ulterior mareșal) Ion Antonescu: „În afară de Duce, Antonescu este, printre aliații noștri, personalitatea care lasă cea mai puternică impresie, un om mare, de nezdruccinat și incoruptibil, un bărbat cum altul România n-a mai avut niciodată”. Despre regele Mihai, „un puști de 18 ani”, avea o părere proastă, știind că acesta nu se interesa de conducerea țării și nici nu dorea să se pregătească pentru funcția pe care o ocupa: „M-ar mira dacă regele României și-ar dedica fie și măcar două ore pe zi pentru a se instrui cu adevărat”.

Hitler era îngrijorat de situația în care Antonescu ar dispărea. În seara zilei de 27 februarie 1942 afirma: „Dacă astăzi i se întâmplă ceva lui Antonescu, cine preia ștafeta? Mă îngrozesc când mă gândesc! Regele este un mucos nenorocit, tipul

nici măcar nu o ajută pe maică-sa să coboare din mașină, se teme ca asta să nu-i atingă demnitatea lui regală”. După aceste considerații, ajungea la concluzia că „Monarhia este o formă depășită. Nu poate subzista decât acolo unde monarhul este un simplu simbol al constituției, în timp ce puterea reală este exercitată de un prim-ministru sau de o altă personalitate”.

Hitler avea cuvinte dure la adresa adversarilor săi. Despre Winston Churchill spunea că „este cel mai rău specimen de jurnalist corupt, o adevărată târfă politică”, un „bolnav mintal”. Președintele american Roosevelt era „gratulat” cu aprecieri similare: „este un adevărat bolnav mintal”. În anii aceia (1941–1942) existau „doi mincinoși: Churchill și Roosevelt”.

Declara fără să ezite: „pentru America nutresc o ură și un dezgust cât se poate de vii”. Pe de altă parte, aprecia că englezii sunt „un popor bine-crescut”, iar Anglia – aflată în stare de război cu Germania din septembrie 1939 – era văzută ca un viitor partener: „Pentru a-și menține imperiul mondial, Anglia are nevoie alături de ea de o putere continentală solidă. Aceasta nu poate fi decât Germania”, astfel că „într-o zi vom vedea Anglia și Germania pornind împreună împotriva Americii”. Evident că s-a înșelat, cele două mari puteri alcătuind, împreună cu URSS, coaliția Națiunilor Unite, care a asigurat înfrângerea Germaniei în mai 1945.

Hitler a formulat judecăți de valoare, la fel de subiective, asupra unor popoare. Despre americani afirma că „sunt într-adevăr poporul cel mai prost care se poate imagina”. Extrem de dur era față de evrei, despre care spunea că sunt „o rasă criminală”. Susținea ideea absurdă că ei au provocat Primul Război Mondial și „au pe conștiință 2 milioane de morți”. Insista: „Nu am nicio milă pentru evrei. Vor fi întotdeauna un element care ațâță popoarele unele contra altora”. De aici și până la trimiterea lor în camerele de gazare nu era decât un pas, care a și fost făcut.

Pe slavi și mai ales pe ruși îi detesta. „Slavii reprezintă o masă de sclavi înăscuți, care strigă să aibă un stăpân. Se întreabă numai care este acela”. Ca urmare, popoarele slave „nu sunt destinate să trăiască o viață proprie”. Pentru ruși „culmea creației culturale este vodca”, ei fiind o „masă inferioară care nu aduce nimic civilizației, dar ocupă întinderi nesfârșite ale unui pământ dintre cele mai bogate din lume”. Este greu de presupus că Hitler nu a auzit de Tolstoi sau de Pușkin, dar făcea asemenea aprecieri pline de ură în timp ce războiul era în plină desfășurare, trupele germane întâmpinând o puternică rezistență, fapt ce a făcut să eșueze războiul-fulger preconizat de el în vara anului 1941.

Nici alte popoare nu se bucurau de aprecierea fűhrerului: „Ungurul de rând este la fel de leneș ca și rusul. Este prin firea lui un rătăcitor al stepelor”. Pe de altă parte, Hitler avea o părere foarte bună despre italieni: „italianul muncește ca o albină”. Și despre țărănimea română avea o opinie pozitivă, apreciind-o ca fiind „sobră și cinstită”, dar nepregătită pentru activități industriale; de aceea, „Antonescu trebuie să-și așeze acum statul pe agricultură”.

În lungile sale monologuri, referirile la război sunt puține. Una dintre ele, din 17 octombrie 1941, se referă la România: „Odată cu ocuparea Odessei, războiul s-a terminat, practic, pentru România. Nu-i rămâne decât sarcini de securizare”. Hitler știa că România a intrat în război pentru eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord ocupate de sovietici (cu acordul Germaniei) în iulie 1940. Cu toate acestea, i-a cerut lui Antonescu să continue lupta până la înfrângerea Rusiei, susținând că granițele se vor stabili la sfârșitul războiului, când se va aprecia contribuția fiecărei țări la victorie.

Surprinzătoare ni s-a părut afirmația din noaptea de 21 spre 22 octombrie 1941: „Sunt un șef de război împotriva voinței mele: nu mă dedic afacerilor militare decât pentru că nu am în

momentul de față pe nimeni care să poată face acest lucru mai bine decât mine. Dacă am avea azi un Moltke, l-aș lăsa pe el să facă”. Foarte probabil că nu le-a expus acest punct de vedere generalilor și mareșalilor Reichului.

În 14 octombrie 1941 spunea: „În acest moment mă gândesc la chestiunile militare în medie zece ore pe zi”, iar în 4 ianuarie 1942 s-a referit la luptele din Africa: „Rommel ar fi avut nevoie de încă 200 de tancuri” care nu au ajuns la timp, dar încă nu abandonează partida: „Îi trimit lui Rommel ce-i trebuie”.

În noaptea de 26/27 februarie 1942 mărturisea că cele trei luni de iarnă „m-au călcat pe nervi”, dar avea bucuria că începea primăvara. „Astăzi pot să spun: în primele două săptămâni din decembrie, am pierdut 1 000 de panzere și 2 000 de locomotive au rămas în pană” din cauza vremii. Acum răuvoitorii „trebuie să-și înmormânteze speranțele că vom sfârși precum Napoleon!”, adică se va împotmoli în zăpezile rusești. Istoria a demonstrat că armata germană a suferit o grea înfrângere la Stalingrad și cotul Donului, fiind nevoită să se retragă din Uniunea Sovietică, iar Hitler a avut un sfârșit chiar mai dramatic decât Napoleon Bonaparte.

Hitler a abordat de mai multe ori problema organizării Europei după victoria Germaniei. Aprecia că el era predestinat să conducă acest continent: „Mă simt numai ca executorul unei sentințe istorice”. Era convins că „vom avea de administrat un continent” și că „mi se pare un lucru admirabil să construim o ordine economică generală germană și în Europa”. Estima că „limba noastră va fi peste o sută de ani limba Europei”.

A insistat pe ideea că „securitatea Europei nu este de conceput decât cu o condiție: dacă extindem frontiera europeană până în Ural. Nu trebuie să existe un stat rus organizat la vest de această linie”. În partea europeană intenționa să aplice metoda engleză de conducere a imperiului colonial: „Spațiul rus

este India noastră. La fel ca și englezii, îi vom domina cu o mână de oameni”. Teritoriul Rusiei „trebuie atribuit pentru totdeauna unor stăpâni germani”, deoarece rușii „sunt analfabeți în momentul de față, așa trebuie să și rămână”. A emis o idee cel puțin bizară: „În orașele ruse nu vom pătrunde, acestea trebuie distruse în întregime. Nu avem de ce să ne facem remușcări în această privință. N-o să ne jucăm de-a dădacele pentru copii, nu avem absolut nicio datorie față de locuitori”. Declara că: „Mă lasă rece gândul de a șterge de pe hartă Petersburgul și Moscova”.

Având în vedere mărimea spațiului pe care urma să-l administreze, Hitler afirma că „trebuie să-i atragem pe norvegieni, pe suedezi, pe danezi, pe olandezi în teritoriile noastre din Est”.

A stăruit asupra Ucrainei, care va „deveni într-o zi grâna-rul Europei”, iar sudul acesteia, „mai ales Crimeea, trebuie să fie populată de coloniști exclusiv germani”. Considera că trebuiau făcute „accesibile frumusețile din Crimeea printr-o autostradă”.

În privința țărilor baltice, Hitler nu avea încredere în băștinași, astfel că vor fi aduși „coloniști norvegieni, olandezi, ba chiar cu titlu individual suedezi”.

Dintre țările nordice aprecia Norvegia, care „trebuie să devină pentru noi centrala electrică a nord-estului Europei”. Elveția nu era apreciată, astfel că pe locuitorii ei „nu-i vom putea face nimic altceva decât hangii”.

A reluat ideea că „România ar face bine să renunțe pe cât posibil la propria industrie și să se integreze în piața germană pentru a-și vinde acolo produsele agricole, mai ales grâu și pentru a primi în schimb produsele industriale de care are nevoie”.

Preconiza construirea de căi ferate și autostrăzi. Dunărea urma să fie legată prin Marea Neagră de Nipru și Don, iar prin construirea canalului Dunărea–Oder „vom avea un circuit economic de dimensiuni nemaivăzute vreodată”. Pentru

dezvoltarea transportului terestru, cu mașinile, se vor rezerva „400 000 ha pentru cultura cauciucului, pentru a acoperi nevoile” de anvelope și roți.

În concepția lui Adolf Hitler, Germania urma să cunoască prefaceri profunde. „Pentru a rezolva criza de locuințe, vom construi imediat ce va fi pace 1 milion de locuințe în cinci ani. Construcția unei case nu trebuie să dureze mai mult de trei luni”. Capitala Germaniei va trebui să „reprezinte încarnarea a tot ce se poate face mai bine cu mijloacele actuale”, iar cel care intra în cancelaria Reichului „trebuie să aibă impresia că sosește în fața stăpânului lumii”. Era convins că Berlinul va fi „mai frumos decât Parisul”.

Mai multe monumente urmau să aducă elogii armatei și poporului: „peste o mie de ani vor exista – ca mărturie a gloriei sale – monumentele de la Berlin: arcul de triumf, panteonul soldaților, panteonul poporului”. Toate „trebuie să-ți taie răsuflarea. Numai în felul acesta vom fi în măsură să punem în umbră singurul nostru concurent, adică Roma. Marea sală a poporului va arăta în așa fel încât prin comparație cu ea [catedrala] Sf. Petru și piața sa nu vor exista”.

La Nürnberg „voi face un muzeu al Germaniei, va deveni ceva grandios”. Königsbergul se bucura de o atenție specială. În acest oraș va fi construit „un muzeu unde va merge tot ce am găsit în est, apoi o operă mare și în al treilea rând o bibliotecă”.

A abordat și problema eventualei sale retrageri de la conducerea Germaniei. În 24/25 februarie 1942 mărturisea: „Nu mai pot să vorbesc așa de mult! Și mă gândesc să mă retrag când voi vedea că nu pot să-mi asum congresul [partidului] în vechile forme. Cel mai obositor este să stai ore întregi în picioare în timpul defilării. Mi s-a întâmplat deja odată să mă ia cu amețeală”.

Știa că unii credeau „că îmi va fi dificil să abandonez activitatea actuală. Nu, va fi cea mai frumoasă zi din viața mea

atunci când voi scăpa de toate grijile, frământările și necazurile. O voi face atunci când, după sfârșitul războiului, îmi voi fi îndeplinit sarcinile politice. Atunci aş vrea să mă las cinci sau zece ani în voia gândurilor mele și să le scriu. Războaiele vin și se duc, ceea ce rămân sunt operele de cultură”. Considera că „nu trebuie să fie führer pe viață. După un anumit timp, șeful statului trebuie să iasă la pensie”.

Fiind convins că era o mare personalitate a omenirii, Hitler afirma că, după moarte, s-ar „simți bine în compania istorică în care mă recunosc, dacă există un Olimp. În cel care voi intra eu vor fi spiritele cele mai luminate ale tuturor timpurilor”.

Evident, în carte sunt și multe alte aprecieri, considerații, abordări pe care cititorii le vor afla cu interes. Notele din subsol, substanțiale și bine-venite, îi vor aduce, de fiecare dată, pe terenul realității istorice.

Cu certitudine, aceștia vor cunoaște un „alt Hitler” decât cel îndeobște știut și mai ales vor înțelege mecanismele gândirii sale. În fond, monologurile cuprinse în acest volum reprezintă o continuare și o „aducere la zi” a ideilor enunțate în *Lupta mea* (Editura Beladi, Craiova, 1999), astfel că se poate face o comparație între cele scrise la începutul carierei sale politice și cele din apropierea amurgului (Hitler avea să moară peste trei ani).

Ca de obicei, Editura Corint promovează cărți de istorie incitante, care proiectează noi lumini asupra unui trecut nu foarte îndepărtat. Sunt convins că volumul *Însemnări intime și politice (iulie 1941 – martie 1942)* va oferi cititorilor o reală satisfacție intelectuală.

IOAN SCURTU

Jurnalele de actualități (25–26 septembrie, 9–10 octombrie)

Jurnalele de actualități săptămânale ale viitorului, pentru a fi martore ale evenimentelor, vor trebui să facă fără încetare copii noi și cel mai bine ar fi să facă role de metal. Pusesem mâna pe puținele înregistrări din timpul războiului mondial – fuseseră adunate pentru a fi distruse – și acestea au fost sechestrate împreună cu bunurile partidului de către statul bavarez. Nu le-am mai recuperat niciodată; trebuie să le considerăm pierdute¹.

Sper că în viitor jurnalele de actualități vor fi realizate de cei mai capabili cinești². Se pot face lucruri mari în acest domeniu. Putem să rămânem la formatul de 20 de minute, dar trebuie să fie folosit cu pricepere și bine gândit. Cel mai rău până acum a fost că ne limităm la benzi de 10 metri, indiferent de subiect, cutremur, meci de tenis, curse de cai sau lansarea unui vas la apă.

Comandamentul din timpul războiului mondial (10–11 octombrie)

Dacă lăsăm la o parte victoriile de la Tannenberg și din bătălia de iarnă de la Lacurile Mazuriene, putem spune că

¹ Hitler probabil că a căutat prost: din cele 800 de filme turnate de BUFA (Bild und Filmamt), înființată în 1916 din inițiativa generalului Ludendorff, 90 sunt astăzi disponibile la arhivele federale. Vezi www.filmothek.bundesarchiv.de/contents_wwi?set_lang=de.

² După o încercare nefericită cu Leni Riefenstahl la începutul campaniei din Polonia, Hitler l-a însărcinat pe Walter Frantz (cameramanul lui Leni pentru filmul despre Jocurile Olimpice) să coordoneze realizarea jurnalelor de actualități pe toată perioada războiului. Vezi în acest sens François Delpla, *Les tentatrices du diable*, L'Archipel, Paris, 2005, pp. 191–192.

ne-a lipsit un comandament corect pe aripa dreaptă. Kaizerul nu s-a arătat decât o dată, pentru că își închipuia că totul va merge bine. Era în 1918, Majestatea Sa luase el însuși comanda. În realitate, nu înțelegea nimic. Faptul că la noi nu s-a admis necesitatea armei blindate sau cel puțin a unei apărări antitanc este la originea înfrângerii noastre din 1918. Bolșevismul se îndreaptă spre pieire din cauza lipsei armelor antitanc¹.

Pe lângă aceasta, ofensiva de primăvară din 1918 era prematură – o lună mai târziu toate zonele umede s-ar fi uscat și timpul ar fi putut fi mai favorabil² – și era și prost situată în spațiu!

Și ce nonsens să abandonezi un plan de operațiune pentru că pe drum atenția ți-a fost atrasă brusc de Paris! Este la fel ca și când, în momentul în care mă pregătesc să trimit trupele din apropiere de Smolensk spre sud, în vederea luptelor de anihilare prevăzute, le-aș trimite la Moscova pentru ca, renunțând la încercuire, să repurtez o victorie de prestigiu cu prețul unei extinderi a frontului ce nu putea fi justificată.

Cel mai inteligent dintre generalii din războiul mondial a fost poate Conrad von Hötzendorf. Acesta măsură clar

¹ Pe de o parte, nimic nu ne permite să afirmăm că URSS nu avea tunuri antitanc, nici că o penurie ar fi pus-o în întregime în pericol, pe de altă parte, cel mai bun antitanc este un tanc, și Hitler afirmă neîncetat că dușmanul l-a surprins prin numărul blindatelor sale.

² Hitler se gândește probabil la propria campanie din Franța, pentru care a așteptat să vină primăvara și a ales cu grijă itinerariile. Pe de altă parte, se încapățânează să spună că înfrângerea din 1918 a depins de foarte puțin... Este un fel de a spune că Germania poate să învingă, chiar și astăzi, o coaliție mai puternică pe hârtie, cu atât mai mult cu cât cel de-al Treilea Reich este mai capabil decât cel de-al Doilea să-și mobilizeze forțele morale și materiale.

necesitățile militare și politice; tot ceea ce i-a lipsit a fost un instrument bun¹.

13 octombrie, la amiază

Popoarele pe care le facem să intre în organizația noastră economică trebuie să aibă partea lor din bogățiile naturale ale regiunilor exploatate din est și trebuie să găsească acolo un debușeu pentru produsele lor industriale. Nu trebuie decât să le deschidem această perspectivă și vor veni să se alipească sistemului nostru. Organizarea acestei zone pentru profitul Europei va suprima în întregime șomajul.

Pentru aceste țări, America va deveni, în plan economic, o altă lume. Nu i se poate plăti decât în aur. Un comerț cu mărfuri nu este posibil cu acest stat, deoarece suferă de un exces de materii prime ca mijloace de producție. Aurul pe care îl primesc ca plată pentru forța lor de muncă îl tezaurizează în seifuri și își imaginează că lumea se va înclina în fața acestei politici economice născute dintr-un creier evreiesc. Frumos succes cu cele 13 milioane de șomeri ale lor!

Dacă aș fi în America, nu mi-aș face griji, n-aș avea decât să construiesc o economie autarhică uriașă. Cu un spațiu de 9 milioane și jumătate de kilometri pătrați, problema ar fi complet rezolvată în cinci ani. Nici chiar America de Sud nu ar putea furniza Statelor Unite ale Americii decât produse pe care le posedă deja. Cum ar putea, de exemplu, America să exporte automobile? Trebuie s-o lase baltă²!

¹ Conrad von Hötendorf (1852–1925) a fost comandant-șef al armatei austro-ungare până în 1917.

² La două luni după izbucnirea războiului dintre Germania și Statele Unite ale Americii, Hitler începe să considere „evreiască” toată organizarea economică a acestei țări, mai capabilă ca oricare alta (după părerea lui)

Fluviul viitorului este Dunărea. Prin Marea Neagră o vom lega de Nipru și de Don. Petrolul și cerealele vor pluti spre noi. Canalul Dunărea–Main nu va fi niciodată suficient de lat. Să mai adăugăm și Canalul Dunărea–Oder și vom avea un circuit economic de dimensiuni nemaivăzute vreodată. Europa devine interesantă pentru ea însăși¹. Europa și nu America va fi pământul posibilităților infinite. Americanii înșiși, când vor fi terminați, se vor alătura acestei mișcări.

Nicio țară nu va fi, în esență, la fel de autarhică precum Europa. Unde mai vedem o regiune cu un minereu de fier cu un conținut așa de ridicat ca în Ucraina? Unde există nichel, cărbune, mangan și molibden? Acolo există mine de mangan din care se aprovizionează și America. În plus, posibilitatea de a cultiva oleaginoase și arbore-de-cauciuc! Cu o cultură de 40 000 de hectare, ne vom acoperi necesarul de cauciuc.

Cel care va câștiga acest război nu trebuie să se preocupe de organizarea economiei. Aici ne batem pentru pământ și sol (*Grund und Boden*). Indiferent ce eforturi ar face, cel care nu are bogății naturale este cel care sucombă în cele din urmă. Bogățiile pământului sunt infinite, dar numai un sfert din planetă este la dispoziția omului; de unde și lupta (dintre națiuni). Aceasta este ordinea firească, pentru că așa se realizează selecția celor mai buni.

să fie mulțumită cu piața sa internă. Această organizare s-a născut „într-un creier evreiesc”, dar Hitler nu menționează nicio persoană (și pentru că se găsesc destul de puțini israeliți printre luptătorii din timpul Războiului pentru Independență sau printre miliardarii americani din secolul al XIX-lea). Hitler judecă arborele după fructele sale: o economie extrovertită *nu se poate* să fi fost concepută *decât* de un evreu.

¹ „*Europa wird für sich interessant*” (în germană, în original): o formulă elocventă – nu mai este nevoie să căutăm peste mare profituri incerte, fortăreața aflată în construcție pe continentul european oferă toate resursele, inclusiv posibilitatea celor mai rentabile investiții.

Un om care dă naștere unui copil fără ca mijloacele lui de existență să crească este un inconștient. Dar greșim și dacă ne gândim că din acest motiv trebuie să renunțăm să procreăm, căci avem o datorie față de viață.

Un lucru este sigur: grijile nu încetează niciodată. Când eram tânăr, aveam griji în valoare de 10, 20 sau 30 de mărci. Nu există decât o singură perioadă din viața mea când nu am avut griji – cei șase ani cât am fost soldat. Acolo nu ne sinchiseam, hainele erau asigurate și, chiar dacă nu erau chiar grozave, erau cel puțin onorabile, masa ni se dădea și aveam un culcuș la cazarmă sau permisiunea de a dormi oriunde. Și apoi au revenit grijile. Cele ale partidului: 10 000 mărci mai întâi, apoi 2 sau 3 milioane, la sfârșit 500–1 000 (de milioane), iar după preluarea puterii s-au cifrat la miliarde.

Iar acum apar griji noi. Mai întâi: unde o să-i plasez pe muncitori? Șomajul dispare dintr-odată: și acum unde să găsesc muncitori? De unde să iau mașinile? Mereu alte lipsuri. Chiar și acum. Mai întâi: să facem prizonieri! Apoi: ce să facem cu prizonierii?

Toți emigranții rămân fixați în punctul în care se găseau în momentul separării. Ceea ce s-a întâmplat după aceea, nu mai văd. Consideră că momentul emigrării lor este un punct de cotitură în istoria lumii, când este de fapt numai în viața lor. Numai un geniu se poate ridica mai presus de aceste considerații¹. Există și emigranți intelectuali: englezul rămâne la data de 9 noiembrie 1918².

¹ Iată ceea ce completează considerațiile din prima zi referitoare la ruși, care se limitează la familie. Firește, „sângele arian” permite lărgirea razei vizuale, dar trebuie să fii geniu ca să nu confunzi istoria proprie cu cea a omenirii.

² O datare revelatoare. Hitler vrea să spună că mulți englezi nu pot să înțeleagă că lumea s-a schimbat de la victoria lor din războiul

13 octombrie 1941, seara

M-am întrebat în ultimele zile dacă nu trebuie să-i adunăm pe responsabili economici din Danemarca, Norvegia, Olanda, Belgia, Suedia și Finlanda¹ ca să le prezentăm un tablou al noilor posibilități economice. Cei mai mulți dintre responsabili economici nu au idee de modul în care ni se prezintă situația economică. Totuși ei sunt cei care au interes ca această nouă organizare să favorizeze țările lor. Dacă îi facem să înțeleagă că excedentul lor de populație poate fi absorbit și că toate nevoile țărilor lor pot fi satisfăcute, nu exclud posibilitatea ca ei să

precedent. Învingătorii datează victoria, în general, la 11 noiembrie, ziua armistițiului și a încetării luptelor; 9 noiembrie 1918 este mai degrabă o dată a istoriei germane: abdicarea lui Wilhelm al II-lea în favoarea unei republici pe care o vor domina provizoriu socialiștii (adică, în opinia lui Hitler, evreii), marcând sfârșitul Reichului și al unei epoci și făcând inevitabil respectivul armistițiu. În 1923, Hitler își va lansa puciul în seara de 8 noiembrie, poate fără prea multă libertate de alegere, căci a acționat în funcție de mișcările șefului guvernului bavarez, Gustav Ritter von Kahr. Dar eșecul sângeros de a doua zi face în mod definitiv din 9 noiembrie data simbolică a reglării conturilor între Germania și „evreime”. Naziștii vor face apel la acest eșec în fiecare an prin ceremonii din ce în ce mai grandioase în memoria victimelor împușcate în fața Feldernhalle și prin depunerea jurământului noilor SS-iști, iar în 1938, prin persecuțiile din Noaptea de Cristal. În 1939, atentatul eșuat al lui Elser va confirma alegerea lui Hitler de către Providență. Și iată că ajungem în anul 1941 și la ipoteza avansată în 2005 de Edouard Husson, pe baza jurnalului lui Felix Kersten: în 9 noiembrie Hitler i-a ordonat lui Himmler să-i ucidă pe toți evreii din Europa pe care va putea pune mâna. Evocarea acestei date în această noapte de octombrie, atribuind în mod fals britanicilor ideea că și pentru ei este importantă, este o piesă interesantă a puzzle-ului.

¹ Hitler insistă în mod clar foarte mult pe necesitatea de a integra în marele Reich – cel puțin în plan economic – micile țări de rasă „nordică”.